

TABVLA RECITATIONVM

IN

ACADEMIA LVDOVICIANA

PER SEMESTRE AESTIVVM

A DIE I. MAII

CIDCCCCLXXXVI.

IN CHOANDARVM.

RECTOR

ACADEMIAE LVDOVICIANAE

D. CAROLVS GVILIELMVS

CHRISTIAN. MVLLER

CVM SENATV.

In itineralio doctrinae solidissimae pleno, in quo illustris ille Britannus *Swinon* iter per utramque Siciliam susceptum descripsit, quodque *Celeb. Io. Rein. Forster* 1785. in vernaculam transtulit, T. I. p. 417. haec legimus: "Vergente die inopinato quodam perturbatus sum strepitu, de cuius autore quum quaererem, tumultum illum excitari dicebant a Marchionis lictore, qui ianuam aedium vicinarum vehementissimis pedis ictibus pulsabat. Qui quidem mos per omnem Calabriam viget, eum scilicet in finem, ut debitor aut emphyteuta, qui moram soluendi interponit, hoc signo tanquam ultima efflagitatione commoneatur, post quam nulla ulterior dilatio ipsi conceditur, si forte maioris securitatis causa in aedibus suis laeant. Si debitor inter amicos sit, aut si creditor cum maiori indulgentia habere velit, apparitor manu tantum ianuam percutere solet. Quoties in rixa aliqua alter ex iis, qui manus conferunt, effugiens aedes, in quas euasit, occludit, atque aduersarius eius pede ostium pulsatur, introitum flagitans, hoc signo testatur, se summopere iratum esse, neque villo modo parcere aut ignoscere inimico velle. Quid? quod pueruli de rebus leuissimis alterrantes hoc symbolo uti consueuerunt. Qua quidem consuetudine illustrari possunt praecleara illa *Horatii* Od. I. 4. verba:

"Pallida Mors aequo pulsatur pede pauperum tabernas,

"Regumque turres.

"Poeta nempe imagine ista significat, vitam a natura nobis quasi creditam a *Morre* inexorabili crudelitate exigi, non autem, id quod interpretes nonnulli affirmarunt, *Morrem* ideo "pede uti, quia manus eius impeditae sint, quarum altera falcem, altera clepsydram ferat." — Obscure quidem paucisque verbis *Swinonus* originem moris istius Calabrici ex antiquitate Romana reperendum esse innuit, satius tamen vtiliusque erit, pluribus docere, quatenam iuris principia inde a Romanis usque ad hodiernos Italiae incolas tradita consuetudinum illi occasionem praebuerint. Primum, quum *Swinonus* ipse commemoraret, morem illi non contra quemcumque debitorem, qui soluere recusat, quippe quem creditor lictore coram conuenire, atque commonefacere posset, sed contra *lucrantem*, id est, eum, qui ad iudicem vocatus frustrari actorem studet, adhiberi, nemo iuris Romani peritus erit, quin eorum meminerit, quae *edictum praetoris* in *lucrantes* statuerat, quippe quo possessio bonorum creditorum dabatur. Secundo a Romanis procul dubio ad Calabros hodiernos transmissa est opinio, qua tanta domui a Quiritibus sanctitas tribuebatur, ut patrefamilias in ea, tanquam in asylo & porta, ab omni saeuitia creditorum tutus delitescere, neque manibus

vio-

violentis ex ea extrahi, quid? quod, ne in ius quidem inde vocari posset. Domus enim, teste *Caio L. 18. D. de in ius vocando*, tutissimum cuique apud Romanos refugium atque receptaculum fuit. Causam sanctitatis illius optime *Cicero Or. pro domo cap. 41.* his verbis explanauit: Quid est sanctius, quid omni religione munitius, quam domus vniuscuiusque ciuium? Hic arae sunt, hic foci, hic dii penates, hic sacrae religionis caerimoniae continentur; hoc refugium ita est sanctum, vt inde abripi neminem fas sit. Idem Romani, qui in via tergueriantem obtorto collo in ius rapere sinebant, vis priuatae reum faciebant eum, qui domum ipsam eius, vnde petebat, irruebat, adeo, vt secundum *L. 7. D. quibus ex causis mai. non quilibet*, qui copiam sui non faciebat, sed is solum, qui dolo malo latere conuincebatur, pro *latitante* haberi posset. Consentire *Swinonum* nobiscum verba eius maioris securitatis causa docent, verum maxime lectorum parti mentem auctoris non perspicue satis exponunt. — Quod autem illustrationem loci *Horatiani* e more isto Calabrico attiner, plura contra eam obici possunt. Primo lectorem aut creditorem secundum iurisprudentiam formularum & symbolicam Romanorum ianuam debitoris pedibus pulsasse, nullo veterum scriptorum loco doceri potest. Secundo *Mors*, quam Romani inter deos ipsos referebant, non digne satis apparitoris munere fungeretur. Tertio *Mors* in Oda *Horatii* non ideo aedes hominum pulsat, vt eos admoneat, sed vt eorum potiatur, eos extrahat, atque secum auferat. Prouerbialis enim illa *recentiorum* quarundam linguarum locutio, qua de iis, qui morbis grauioribus, mortem proxime instare, admonentur, dici solet, mortem ianuam eorum pulsasse (*der Tod habe bey ihnen angepocht*) locutio, quae forsasse ex superstitione de ominibus (*Anzeichen*) originem traxit, ad vsum *veterum* linguarum transferri nequit. Vitam a natura concreditam reposci, *Horatius* ipse his verbis *Artis Poet. V. 63.* affirmavit:

Debemur morti nos, nostraque,

atque *Mors* non lege aliqua de vi prohibetur, quo minus, simulac liberit, nulla praecua admonitione, debitum illud soluere nos adigat. Multum igitur *Swinoni* interpretatione detrahi putamus imagini *Horatianae*, qua nostra quidem sententia *Flaccus* Mortem tanto impetu domicilia mortalium aggredi ostendit, vt resistere illi nemo possit. Non domum totam *Mors* euertit, sicuti *Daerius* & *Malberbe* opinati sunt, sed syncdochica locutione *Horatius* totum pro parte, tabernas turresque pro ostiis illarum dixit. Ostia autem non digito, pugnare, sed *pede* *Mors* pulsat, quia homines, qui, vel miserrimi, inuiti atque reluctantes moriuntur, ocludere Morti ianuam, quasi effugere eam possint, solent, diuitesque & opulentiores altis spissisque palatiorum muris, sicuti contra fures & latrones, ita aduersus Mortem, tanquam firmo aliquo propugnaculo, defendi se, & veluti in alylo, *latitare* posse existimant. *Mors* *pede* palatia casaque pulsans non solum, id quod *Swinonius* contendit, iram suam de peruicacia mortalium testatur, sed etiam, nulla vrbanitatis aut reuerentiae ratione habita, se nullius dignitatem aut splendorem curare ostendit. *Aequo* *pede* pulsat, non tam, quia ab omni partium studio aliena omnes eidem legi subicit, (quemadmodum in notissima pictura *der Todtentanz* discrimine omni sublato homines cum ea choreas ducere coguntur) quam potius, quia, effi solo *pede*, non ariete, aut securi domus inuadat, eadem potentia turres & tabernas effringit, aeneas obices, ianitores, & satellites palatiorum, aequae ac lignae pessula tabernarum remouet. Risum nonnullis mouere visa est imago Mortis effractus valuis in domicilia hominum penetrantis (*der die Thüren eintritt*) verum *Horatius* Mortem non cum vinolentis & comissantibus comparauit, sed, vt *Chaborius* recte dixit, cum hoste, qui fores confringit ad dominum aedis trucidandum. Non vt strepitu terreat, sed vt absque vlla mora & obstaculo irruat, *Mors* *pede* sibi viam pandere solet. Quemadmodum nihil tam sublime est, quin ad risum excitandum detorqueri possit, ita, qui *parodia* aliqua *Horatii* imaginem in iocum vertere veller, vt possit his verbis *Krafftii* cuiusdam (*Neue Christenlieder von Isaac Chr. Krafft, Franckf. a. M. 1784. p. 78.*)

Er (der Tod) schellt nicht lang vor's reichen Manns Palaste,
Geht ohne Unterschied bey reich und arm zu Gaste,
Putzt vor dem schoensten Haus nicht die unreine Schuh,
Sieht die Person nicht an, und geht gerade zu!

Non *ianuam*, sed *limen* a morte pulsari, id est, *ferociter* mortem intrare turres & tabernas, *Celeb. Iani* ad illum locum *Horatii* contendit. Ast ferocia illa maiori perspicuitate depingitur, si per tropum visitationem *domum* pro *ostio* dictam, ianuamque a Morte effringi dicamus, quo antecedente ferociam consequentem, qua intus *Mors* facit, facile augurari possumus. Non satis digna *Celeberrimo Iani* videtur imago *Morsis* ostia pulsantis, verum non pulsat, vt aperiantur, (sicuti consultor *Serm. I. v. 10.*) sed ipsa ianuam comminuit. — Caeterum contra *Swinonum* obseruemus, non in *Calabria* tantum, sed per omnem orbem terrarum, si alter e rixantibus se in domum recipiat, exclusum alterum *pede* supposito indignationem restari. Naturale enim hoc irae signum esse, puerali vbique locorum docent, quippe qui in signis animi commoti naturam solum sequuntur. — Sed iam manum de tabula. Enumerandae enim iam sunt variae ex omni scientiarum genere praelectiones, ad quas nos cum *Collegis* coniunctissimis Vos, *Aestumatissimi Commilitones*, conuocamus, quarumque frequens vsus Vobis maximo commodo, nobis summae laetitiae erit.

LECTIONES THEOLOGICAE.

D. IOHANNES GEORGIVS BECHTOLD horis VI. & VIII. matutinis praelectiones dogmaticas in Ven. DOEDERLEIN *institutiones theologi Christiani* nuper absolutas denuo ordietur, & XII per hebdomadem horis, si Deo ita videbitur, ad finem perducet. Hora VII. lectiones suas exegeticas in N. T. continuabit, ab epistola Pauli ad Romanos inchoaturus. Hora X. Ven. LESSII, aut, si magis e re visum fuerit, Ven. TITTMANNI *theologiam moralem* perpetuis suis dissertationibus illustrabit; ad historiae ecclesiasticae expositionem, & scholas sive catecheticas, sive symbolicas aeque paratus.

D. LVDOVICVS BENIAMIN OUVRIER. Hor. VIII - IX. explicabit Geschichte der Religionen &c. IX-X. Docebit theolog. dogmaticam duce D. Seilero. XI-XII. Theologiam moralem: duabus per hebdomadem horis historiam reformationis exponet: nec iis deerit, qui hebraicas lectiones desiderabunt.

IO. CHRISTOPH. FRID. SCHVLZ hor. IX. Theologiam dogmaticam ex *Heilmanno*, hor. XI. Moralem ex *Tittmanno* praeleget, h. II. Historiam ecclesiasticam N. T. ex *Walchia* enarrabit.

LECTIONES IVRIDICAE.

D. IO. CHRISTOPH. KOCH Institutiones ex HEINECCIO, Pandectas ex HELLFELDIO, ius Canonicum e BOEHMERO, ius Criminale e compendio suo horis consuetis tradet. Disputatorium quoque & Examinatorium offert.

D. IO. DAN. HENRICVS MVSAEVS Publice habebit praelectiones encyclopaedicas sive introductorias in vniuersum studium iuris. *Priuatim* Hor. VII. - VIII. *Ius feudale* BOEHMERO duce, Hor. VIII - IX. *Historiam Imperii R. G.* SELCHOVIO praeunte, Hor. IX - X. *Processum summorum Imperii tribunalium* PÜTTERVM secuturus tradet. Hor. XI - XII. *Collegium elaboratorio practicum* denuo aperiet, Hor. III - IV. *Ius Germanicum priuatum* SELCHOVII compendio vsurus docebit.

D. HELVICVS BERNHARDVS IAVP hor. IX - X. *ius publicum S. R. I.* docebit, praeunte PÜTTERO. Eodem duce hora XI - XII. diebus Lunae & Veneris *ius priuatum principum* proponet. Hora II - III. *ius Germanicum priuatum* tradet ad filium SELCHOVII.

D. IO. GODOFR. SIGISM. ALBR. BVCHNER *priuatim* hora IX - X & XI - XII. ad b. *Hellfeldi* iurisprudentiam forenses secundum ordinem pandectarum commentabitur. Hora X - XI. principia iuris naturae & gentium, filium libelli ill. *Hoepfneri* sequuturus, omni fide & industria tradet. Hora auditoribus commoda historiam iuris duce *Selchowio* enarrabit. *Publice* diebus Saturni exercitationes disputatorias aperiet.

LECTIONES MEDICAE.

D. IO. GVIL. BAVMER, Med. Prof. primar. hora antemerid. VIII. chemiam practicam, secundum praecepta sua typis prostantia, tradet, ac diebus consuetis experimenta chymica, pro more haecenus seruato, diligenter instituet. Hora X. Anthropologiam suam dilucide explanabit. Hor. XI. vt medicinae practicus veteranus, collegium clinicum aperiet, in quo pauperibus tam indigenis, quam exteris, sine vilo confessionis fidei discrimine, formulae medicae gratis dabuntur, atque ac sine groti, in hac vrbe decumbentes, in domiciliis suis diligenter visitabuntur. Hora II. pomeridiana in partem pharmaciae Würtembergicae practicam commentaturus, omnes in illa contentas formulas, superfluis recisis, atque incongruis correctis, excutiet. Praeter ea, quodocumque otium literarium nobis dabitur, coelumque fauerit,

rit, excursiones, historiae naturalis in ipsis naturae officinis excolendae causa, florida senectae utens, impigre instituet. Vbi vero alius cuiuscunque historiae naturalis vel vtriusque medicinae partis explicationem Domini Commilitones praeoptauerint; etiam illorum desiderijs libenter obtemperabit.

D. IO. LVD. FRID. DIETZ Prof. Med. Ord. H. VII-VIII. Physiologiam Hallero praeunte, H. VIII-IX. Pathologiam generalem, h. X-XI. Therapiam generalem Plouquetio duce explicabit. Praelectiones in Medicinam Veterinariam & Anatomiam theoreticam desiderantibus haud deerit.

D. CAROLVS WILHELMVS CHRISTIANVS MÜLLER h. VII-VIII. Physicam dogmatico experimentalem h. VIII-IX. Botanicam & hora IX-X. Pharmaciā tradet. Mineralogiam & Technologiae quasdam partes docebit *privatissime*. Ad Chirurgiam quoque paratus est.

LECTIONES PHILOSOPHICAE.

ANDREAS BOEHM Log. Metaph. & Math. P. P. P. Biblioth. Ac. Praef. Hora VII. *logicam*, VIII. *metaphysicam* ad ductum compendiorum a se editorum; Hora II. *mathesin puram*, III. *applicatam* praeunte b. WOLFIO docebit; bibliothecam publicam consueto tempore aperiet.

IO. CHRISTOPH. FRID. SCHVLZ h. X. Marcum & Ep. ad Philippenfes interpretabitur. H. I, Grammaticam hebraicam ex *Schroedero* tradet. L. Anglicanam docebit publice h. I. dd. Merc. & Saturn.

D. CHRISTIANVS HENRICVS SCHMID, Prof. Poef. & Eloqu. P. O. *Publice* Hora II-III. *Virgili* Aeneida a Libr. VI-XII. illustrabit, *Privatim* Hor. VIII-IX. *Praecepta stili bene Latini* duce *Schellero* tradet, Hor. III-IV. Notitiam librorum cuius studio vtilissimorum e *Millero* exhibebit, Hor. IV-V. Historiam litterariam Poefcos e libro suo: Anweisung zur Kenntniß der vornehmsten Bücher in allen Theilen der Dichtkunst enarrabit; ad docenda *Aesthetices, Poetices, & Rhetorices* elementa paratissimus.

HENR. MART. GODOFR. KOESTER Histor. P. P. O. Historiam *statuum Europae* hor. IX. ad Compendium suum, *Ecclesiasticam* hor. X. ad Comp. *Schroeckhianum*, *Vniuersalem* ad Compendium proprium hor. XI. Philosophiam *moralem* hor. III. ad Comp. a se editum docebit; ad alias Praelectiones historicas v. g. in Hist. Imper. R. G. *Procerum*, vel sic dictam *Statisticam*, itemque in *Cursum Scientiarum Oeconomico-Cameraristicarum* paratus.

GEORG. FRID. WERNER Geometriam practicam & Architecturam ciuilem docebit. Ad alia quoque paratus.

LECTIONES EXTRAORDINARIAE.

IO. FRIDER. ROOS, Philof. D. & P. P. E. O. *Euripi*dis *Phoenissas* & *Hippolytum* interpretabitur hora VI-VII. matut. *Historiam vniuersalem* denuo incoabit & singulis diebus profectis tradet hora XI-XII. Ad *stili latini praecepta* nec non *linguae anglicanae fundamenta* docenda paratissimus.

Praeter ista Generosissimis Nobilissimisque Ciuibus de iuculenta equitandi, pugnandi gladio saltandique palaestra, *Gallicae* item & *Italicae* linguae scholis, per magistros eorum peritissimos, publice constitutos, abunde prospectum est.